Gemeente Amsterdam

Nota van beantwoording

Beantwoording van de inspraakreacties over het voornemen tot het aanpassen van artikelen 2.8, 2.8A en 2.9 APV met oog op het aanscherpen van de termijn van verblijfsverboden voor straatdealers in het Dealeroverlastgebied Centrum

Er zijn in totaal twaalf inspraakreacties ontvangen. Hieronder treft u deze reacties aan. Ze zijn samengevat weergegeven naar inhoudelijk samenhangende categorieën. Zoveel mogelijk is de oorspronkelijke inspraakreactie per belanghebbende opgeschreven zodat belanghebbende zijn/haar reactie kan teruglezen. Na een weergave van de inspraakreacties volgt de reactie van de burgemeester en of dit leidt tot een wijziging van het voorstel. Zoveel mogelijk zijn de belangrijkste inhoudelijke punten van de oorspronkelijke inspraakreacties opgeschreven zodat belanghebbenden hun reactie kunnen teruglezen.

Steun voor wijziging, maar daarnaast ook extra andere maatregelen nodig

Vijf inspraakreacties[1] spreken hun steun uit voor de APV-wijziging. Een aantal daarvan vragen wel om extra maatregelen daarbovenop. Zo vragen twee reacties ook extra cameratoezicht. Een andere reactie vindt dat er ook maatregelen tegen het massatoerisme genomen moeten worden, die ervoor zorgen dat het aantal straatdealers vermindert, zoals het sluiten of verplaatsen van de prostitutieramen en het invoeren van het ingezetenencriterium voor coffeeshops. Weer een andere reactie pleit ervoor om het hele huidige Dealeroverlastgebied (DOG) te bestempelen als alcoholverbodsgebied, alcoholverkoopgebied en blowverbodsgebied en het liefst uit te breiden naar het hele Algemene Overlastgebied Centrum.

Reactie

De genoemde inspraakreacties steunen de voorgenomen APV-wijziging, maar wijzen er ook op dat er daarnaast nog extra andere maatregelen nodig zijn om de straatdealerproblematiek aan te pakken. De burgemeester is dit ook van mening en heeft daarom in de raadsbrief aangegeven dat er in de aanpak een ´tandje erbij´moet en doet hier ook voorstellen voor.

De aanpak van het straatdealen in de binnenstad vindt op programmatische en integrale wijze plaats. Er is hierbij zowel aandacht voor preventie (voorkomen), repressie (rechtshandhaving) en curatie (gedragsverandering). De preventieve maatregelen beogen onder meer de binnenstad minder aantrekkelijk te maken voor straatdealers. Zo komen er in totaal twaalf extra openbare orde camera´s in de oude binnenstad. Hiervan zijn er op 1 september 2024 reeds acht geplaatst, de overige vier volgen later dit jaar. Ook beziet de burgemeester hoe er meer en beter licht gecreëerd kan worden, met name op de Oude Burgwallen. Ervaring leert dat camera´s en licht ervoor zorgen dat straatdealers ergens niet (blijven) staan.

Andere preventieve maatregelen zijn gericht op (potentiële) feesttoeristen, de belangrijkste doelgroep waar straatdealers zich op richten. De campagne 'Amsterdam Rules' is erop gericht potentiële buitenlandse bezoekers, die primair naar Amsterdam willen komen om hun grenzen (op gebied van alcohol en drugs) te verleggen, te ontmoedigen naar de Amsterdam te reizen. De

campagne 'How to Amsterdam' is erop gericht het gedrag van bezoekers, die reeds in de binnenstad zijn, te beïnvloeden door gedragsregels te propageren, zoals het niet kopen bij straatdealers omdat dat gevaarlijk en verboden is. Vanaf de herfst van dit jaar wordt deze gedragscampagne uitgebreid met acties op straat. Hierbij staan interactie van campagne hosts met jonge feesttoeristen en het geven van gedragsadviezen voorop.

De repressieve maatregelen zitten op het vlak van rechtshandhaving. De voorgestelde APV-wijziging ten aanzien van de dealerverblijfsverboden zijn hier een voorbeeld van. Andere voorbeelden zijn de periodieke acties van de drie basisteams van de politie in de binnenstad die vooral gericht zijn op straatdealers. Vanaf augustus/september dit jaar is er ook extra inzet van politieagenten (veelal undercover) op straatdealers op dagen, waarop er geen periodieke acties zijn.

De curatieve maatregelen hebben als doel duurzame gedragsverandering bij straatdealers te bewerkstelligen. Dit is in de praktijk erg lastig omdat straatdealers veelal zowel hardnekkig in hun gedrag als zorgmijdend zijn. Straatcoaches in de oude binnenstad worden ingezet om jonge straatdealers uit de anonimiteit te krijgen. Gepoogd wordt in de komende maanden een aantal jonge straatdealers te koppelen aan credible messengers[2] die hen kunnen ondersteunen om weer op het rechte pad te komen. Ook in de overlastveelplegeraanpak en de Integrale Persoonsgerichte Aanpakken van het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (zoals de Top 600 en Veilig Alternatief) wordt gewerkt aan gedragsverandering van straatdealers.

Al met al maakt dit duidelijk dat er, in aanvulling op de voorgestelde APV-wijzigingen, diverse andere maatregelen op zowel preventief, curatief als repressief vlak, getroffen zijn en worden.

Wat betreft de opmerking dat het DOG ook als alcoholverbodsgebied, alcoholverkoopgebied en blowverbodsgebied aangewezen zou moeten worden het volgende. Allereerst geldt in een groot deelte van het DOG al een alcoholverbod (de oude binnenstad, het stationsgebied en het Leidseplein). Daarnaast wordt een gebied alleen tot alcoholverbods-, alcoholverkoop- of blowverbodgebied[i] aangewezen, als de hieraan ten grondslag liggende problematiek zich daar ook daadwerkelijk in bepaalde mate voordoet, anders is de maatregel niet proportioneel. De opmerking dat het DOG liefst uitgebreid zou moeten worden naar het hele Algemene Overlastgebied Centrum (AOG), daar is al aan tegemoet gekomen: het DOG en AOG Centrum zijn qua gebied volledig identiek aan elkaar.

Per saldo leiden deze inspraakreacties om voornoemde redenen niet tot een aanpassing van het gedane APV-wijzigingsvoorstel.

<u>Voorgestelde APV-wijziging gaat niet ver genoeg, aanpak moet (nog) strenger</u>

Zes inspraakreacties[3] vinden de voorgestelde APV-wijziging niet ver genoeg gaan en pleiten voor een veel strengere aanpak. Eén van deze reacties wil bij de eerste overtreding een gebiedsverbod van 1 maand opleggen, bij de tweede overtreding 6 maanden en bij de derde overtreding 2 jaar.

In een brief, die ook geldt als inspraakreactie, geven de vijf BIZ'en (ondernemersverenigingen) van het Oude Stadshart aan het positief te vinden dat de dealerverblijfsverboden voor een langere periode gaan gelden. Echter, de BIZ´en vinden een verlenging van het kortdurende verblijfsverbod van 24 naar 48 uur te kort en bepleiten een verlenging naar 72 uur. Zij geven

aan dat dan een op de donderdag gegeven verblijfsverbod voor het hele weekend geldt en zo een (potentiële) opbrengst van drie dagen dealen verloren gaat. Dealers die in het gebied wonen, werken of zorg krijgen moeten wel een corridor krijgen, zodat ze deze voorziening nog steeds kunnen bereiken.

Een andere reactie stelt liever deze APV-wijziging te hebben dan niets, maar te betwijfelen of dit voldoende is. Weer een andere reactie bepleit een Wallengebied zonder prostitutieramen en -ondernemers, zonder coffeeshops en zonder toeristen, want zonder toeristen geen straatdealers.

Reactie

De burgemeester deelt de mening van deze inspraakreacties dat de straatdealer problematiek in de binnenstad zo ernstig is dat die een (nog) strengere aanpak vergt dan andere overlast- en openbare orde problematiek. Precies om die reden heeft de raad al jaren de burgemeester de bevoegdheid gegeven om niet alleen Algemene Overlastgebieden (AOG) aan te wijzen, maar ook Dealeroverlastgebieden (DOG). In een AOG kunnen verblijfsverboden (ofwel gebiedsverboden) voor korte (24 uur) en (bij voortduren van de overtreding) lange tijd worden opgelegd voor bepaalde APV-overtredingen (als hinderlijk rondhangen of het dragen van een mes) of misdrijven (als winkeldiefstal) begaan in dat gebied. In een DOG kan een verblijfsverbod specifiek voor straatdealen (overtreding APV artikel 2.7.2 of Opiumwet) worden opgelegd van korte of (bij voortduring) langere duur. De duur van de langdurige verblijfsverboden in het DOG (drie of zes maanden) zijn, gezien de ernst en omvang van de overtreding (i.c. het straatdealen), langer dan die in het AOG (één of drie maanden). Daarnaast is specifiek voor de aanpak van het straatdealen in de binnenstad een programma opgezet. In de raadsbrief van 27 juni jl. wordt het programma en de voortgang ervan beschreven.

De aanpak van het straatdealen is dus al strenger en intensiever dan die van andere overlast- en openbare orde problemen in de binnenstad. De voorgestelde APV-wijziging zorgt ervoor dat de strengere sanctionering van straatdealers verder aangescherpt wordt. De bedoeling is dat een straatdealer bij de eerste overtreding voortaan een verblijfsverbod van 48 uur krijgt (is nu 24 uur). Dit 48-uurs verblijfsverbod kan door een agent op straat (namens de burgemeester) worden uitgeschreven en gaat onmiddellijk in, zoals nu ook het geval is bij een 24-uurs verblijfsverbod. Als een straatdealer binnen twee jaar in het DOG nogmaals een keer in de fout gaat, kan hij voortaan een verblijfsverbod van één maand krijgen en ook die gaat onmiddellijk in. Dit 1-maands verbod wordt uitgeschreven door de hulpofficier van justitie[4] namens de burgemeester[5]. Op dit moment is de sanctie bij de tweede keer opgepakt worden voor straatdealen in het DOG alleen een 24-uurtje.

Wat ook nieuw is in het voorstel dat iemand vanaf de vierde overtreding binnen twee jaar voortaan standaard een verblijfsverbod van zes maanden kan worden opgelegd. Dit was tot nu toe drie (bij de derde, vijfde overtreding etc.) om zes (bij de vierde, zesde overtreding etc.) maanden. Overigens vindt, zoals nu ook het geval is, de oplegging van de langerdurende dealerverblijfsverboden van drie of zes maanden plaats door de directeur Openbare Orde en Veiligheid, in mandaat namens de burgemeester[6]. Gezien de grote aantallen verblijfsverboden die worden aangevraagd, de benodigde dossiervorming en dossierbeoordeling vindt de feitelijke oplegging van zo n langerdurend dealerverblijfsverbod in de praktijk twee tot vier weken na de aanhouding plaats. Om die reden krijgen deze recidiverende dealers ook een kortdurend verblijfsverbod (van 48 uur) met onmiddellijke ingang

De hiervoor genoemde en voorgestelde aanscherpingen van het regime van dealerverblijfsverboden zijn naar de mening van de burgemeester substantieel en geven de politie duidelijk meer mogelijkheden om, ook binnen de beperkt beschikbare politiecapaciteit, effectief op te treden tegen straatdealers.

De BIZ'en van het Oude Stadshart bepleiten een verlenging. De door de BIZ'en van het Oude Stadshart bepleite verlenging van het huidige verblijfsverbod van 24 uur naar niet 48 uur, maar 72 uur, acht de burgemeester op dit moment niet proportioneel. Een verblijfsverbod maakt inbreuk op de vrijheid van beweging van mensen. Dergelijke inbreuken moeten naar Europees recht voorzienbaar bij wet zijn, een legitiem doel dienen en proportioneel zijn. Zwaardere inbreuken zijn moeilijker te motiveren dan lichtere.

Met de huidige verdubbeling van de duur het eerste opgelegde verbod is het redelijk om eerst naar de uitwerking hiervan op de praktijk te kijken om te beoordelen of deze aanscherping al het gewenst effect oplevert. Ook moet worden opgemerkt dat opvolgende verboden gelden voor één, drie en zes maanden.

De door de BIZ'en bepleite corridor bij een verblijfsverbod, dat wordt opgelegd aan een straatdealer die in het DOG werkt, woont of zorg ontvangt, is nu al een feit, zowel bij de kortdurende als langerdurende verblijfsverboden voor een DOG of AOG.

In reactie op het pleidooi voor een Wallengebied zonder prostitutieramen en -ondernemers, zonder coffeeshops en zonder toeristen wil de burgemeester erop wijzen dat de Aanpak binnenstad tot doel heeft met een massief en integraal pakket van maatregelen de binnenstad weer een plek te maken waar bewoners prettig kunnen leven en bezoekers niet domineren. Het totaal uitbannen van prostitutie, coffeeshops en toeristen ziet de burgemeester als onmogelijk en in een vrije stad als Amsterdam onwenselijk. Wel is het zaak het overheersen van de grote aantallen bezoekers en de hiermee gemoeide overlast terug te dringen. Om hieraan bij te dragen heeft de burgemeester onder meer een blow- en alcoholverbod in het Wallengebied ingesteld. Daarnaast wil de burgemeester een erotisch centrum elders in de stad vestigen, waarnaartoe een substantieel deel van de prostitutieramen in het Wallengebied kan verplaatsen.

Per saldo leiden deze inspraakreacties om voornoemde redenen niet tot een aanpassing van het gedane APV-wijzigingvoorstel.

<u>Onderstreping onveiligheid als gevolg van straatdealers, geen wijzigingsvoortstel</u>

Er was nog één reactie[7] waarin de onveiligheid als gevolg van straatdealers werd onderstreept, maar verder geen specifieke wijzigingen werden voorgesteld.

Deze inspraakreactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

[1] Nummers van de inspraakreacties zijn 664-0016, 2433-5460, 8288-2356, 8882-9567 en 9606-4134

[2] www.crediblemessengers.nl

[3] Nummers van de inspraakreacties zijn 0494-0532, 0614-8863, 5207-3993, 7658-5935 en 8639-1817. Daarnaast is de brief van de BIZ´en van het Oude Stadshart als inspraakreactie meegenomen.

[4] Dit is een dienstdoende, gespecialiseerde hogere politiefunctionaris met die taak

[5] Hiervoor wordt een separaat, door de burgemeester te tekenen mandaatbesluit gemaakt, dat tegelijk met de APV-wijziging in gaat.
[6] Dit wordt geregeld in een mandaatbesluit van de burgemeester.
[7] Inspraakreactie nr. 1148-8799.

---

[i] Zie voor de gebieden: Data en informatie (amsterdam.nl)